

que cambiaven de partits o de política amb tal de manar.

El segon llibre era el «Polític» de Azorín. Diu l'autor que «el llibre és fruit de les lectures i de les observacions personals, i és tan diversa i sùbtil la vida, és tan variada i contradictòria, que no pot donar-se per avençat el que deu fer-se en tal o altra cas; el polític té de fiar-se molt de les seves observacions i de la seva experiència». El polític és un home i com home pot equivocar-se; els destins dels pobles no estan en els polítics, estan en el poble mateix. És per això que nosaltres en aquesta tardor sentim la responsabilitat del nostre propi destí.

L'hivern arriba amics, procureu aprofitar les seves llargues vetlles en lectures de caràcter i de acció ciutadana i penseu que les frases de menyspreu dels polítics no us excusaran la vostra culpa.

JOAN ANTON

DE COL·LABORACIÓ

El per què no de l'escola clerical

Hom ha dit que Espanya és un gran cenobi, i és una gran veritat.

Ja al néixer sembla que, amb l'aigua baptismal, inoculen dintre nostre el virus catòlic i embolcalen la nostra ànima d'infants amb la xarxa cautelosa de llegendes on s'entela poc a poc.

Puix, fins ara, què han sigut els espanyols, sinó una gran fillada del híbrid maridatge d'una bíblia i un estat, d'un còdeg i un breviari...?

El nostre primer contacte amb la realitat, quan venim en aquest món, el nostre primer mestre ha sigut mantes vegades, una mare ja educada a les cel·les d'un convent, entre monjes i beates — a més del confessor — amb llibres d'oracionetes devotes, contes irreals i fantasioses llegendes de paradisos i de condemnats, essent això l'únic nodriment de nostra sumisa i esclavitzada infantesa.

El mateix acte de néixer, tan natural com el de morir, actes fisiològics, com el de la concepció, la gestació del part es barreigen amb pregàries, ritus i oracions superticioses, que la costum ha traït tot sovint amb pràctiques perilloses.

No som més que la missera llocada de «l'au negra» que ens manté sota ses ales fins quan pot, dintre el niu que fa mil anys fabricà en les humides i rònegues esclertes del rocam del Vaticà.

Quan infants, s'ens alimenta l'esperit, com els corps, de la carn morta de misteris i amenaces d'un enllà; més grandets, s'ens dú a l'escola per aprendre de memòria nous misteris; s'ens obliga a certes pràctiques tan ridícules com inútils que, de gran, ningú recorda; i, entre pares, professors i sacerdots, tots plegats, no fan més que perdre'ns, com s'enreda i perd entre les malles d'una aranya el cuquet o la papellona.

Com difícil és sortir per a un enc d'eixa tela presonera, ho és per a nosaltres, quan som més grans i desfer-nos dels lligams emmaranyats amb

que lliguen i contsrenyen les facultats totes del nostre esperit, els nostres primers mestres, ja també víctimes d'eix mateix mal que jo tracto d'exposar.

Sentem un principi: L'ànima, l'esperit, les facultats del nen són lliures, completament lliures. Aquesta és una veritat que no pot ni podrà rebatre cap llei d'Estat ni còdeg religiós existent ni per existir.

Amb quin dret, amb nom de qui s'incauta de l'ànima del home-nen? Qui és Déu, sinó una hipòtesis a discutir — quant més a ésser explotada — i acceptable com altre qualsevol hipòtesis? No val la pena de ventilar aital qüestió, àdhuc ara oblidada, principalment dels mestres...? Jo ho crec així.

Aquesta creença m'ha portat a les planes d'eix periòdic a exposar amb tota llibertat i franquesa el meu punt de vista en tan important matèria.

Però, pensant que m'extenc ja massa, en aquesta mena d'introducció, ho deixarem per a l'altra setmana, en què aprofitant la benevolença del Director i segur de la vostra atenció, cars lectors, en el pròxim número del nostre estimat setmanari, ens tornarem a veure.

RT. ELSBERT ROMÁN

La vinguda d'En Francesc Macià a la nostra ciutat

Dissabte passat fou hoste per unes hores el digníssim President de la Generalitat de Catalunya, per bé que va venir com a President del partit d'Esquerra Republicana de Catalunya a fi d'assistir al acte que es celebrava a l'Unió Liberal.

Arribà a les nou del vespre acompanyat d'En Ventura Gassol, Lluhí Vallescà, Josep Fontbernat, Pujol i Font, Roc Boronat, i altres. Es dirigí tot seguit a l'Ajuntament, on l'esperaven tota la majoria que componen el Consistori (la minoria no es veié per res). Des d'el balcó saludà amb cordials paraules al poble que no cessava de victorejar-lo. Acte seguit, i a les mateixes oficines de l'Ajuntament se li donà un lonx, on el primer tinent d'Alcalde En Ramón Montañà adreçà a l'Avi unes breus paraules que ell agrai moltíssim, prometent, tal com se li demanà, d'assistir altra volta a Granollers el dia 8 de Desembre pròxim, que com hom pot recordar farà 9 anys que el propi Francesc Macià fou perseguit pels homes al servei del cacic Torras, negant-li tot aculliment essent necessari disposar del Camp de Futbol per fer un miting.

En sortir de l'Ajuntament es traslladaren al Hotel Europa, on se li tenia preparat un sopar de homenatge, assistint-hi uns 100 començals. En acabar es dirigiren al teatre de La Unió Liberal per donar lloc al miting anunciat, en el qual féren us de la paraula En Pere Iglésias per la localitat, i els Srs. Forcada, Boronat, Fontbernat, Pujol i Font, Lluhí Vallescà, Ventura Gassol i per acabar En Francesc Macià. No cal dir com tots els oradors foren llargament aplaudits, acabant amb una sorollosa ovació al finir el parlament de l'Avi.